

2022-2023 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI LİSESİ 10. SINIF TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ 2.
DÖNEM 1. YAZILI SINAVI

Adı-Soyadı:

Sınıfı:

No:

Puanı:

SORULAR

1)Aşağıda verilen roman ilklerinin eser ve yazarlarını yazınız.(14p)

	ESER	YAZAR
İlk edebi roman		
İlk tarihi roman		
İlk yerli roman		
İlk çeviri roman		
İlk realist roman		
İlk köy romanı		
İlk psikolojik roman		

2)Aşağıda verilen destanları ait oldukları milletler ile eşleştiriniz.(10p)

	DESTAN		MİLLET
A	Manas		Hint
B	Kalevela		Alman
C	Mahabarata		Sümer
D	İgor		Kırgız
E	İlyada		İspanyol
F	Nibelungen		İngiliz
G	Beuwolf		Fin
Ğ	Gılgamış		İran
K	Le Cid		Yunan
L	Şehname		Rus

3)Aşağıdaki tabloda verilen cümlelerin özelliklerini verilen boşluklara yazınız. (20p)

CÜMLE	YÜKLEMİN TÜRÜNE GÖRE	YÜKLEMİN YERİNE GÖRE	ANLAMINA GÖRE
Bu işe uygun bir adam tanımlıyorum.			
Yanında oturan ilginç adamı mı gözlemliyordu acaba bizim çocuk?			
Senin baban, en yakın arkadaşımı çocukluğumda.			
Ayağı öküz ayağı gibi, göğsü ayı göğsü gibi tüylü, beli kurt beli gibi inceydi karşımızda duran canlının.			
Karşıdakilerin hiçbirini sevmiyor değilim.			

4) Yoksul fare, koca ormanda hep korku içinde yaşarmış. Tilkiden korkar, kurttan ödü kopar, en çok da yaban kedisini görünce dehşete düşermiş. Bırakın bu yabani hayvanları, etrafında dal çıtırdasa yüreği ağzına gelir; korkudan bayılacak gibi olurmuş. Farecik, bu korkuya dayanamayacağını anlayınca ormanın kralı aslana gidip kendisini tüm korktuklarından korumasını istemiş. Fakat aslan, farenin ricasını hadsizlik olarak niteleyip fareyi kendi huzurundan kovmuş. **Bu paragrafta bulunan isim tamlamalarını ve sıfat tamlamalarını ayrı ayrı yazınız.(10p)**

5) Bu, özgür bırakmak değil; sokağa, perişanlığa atmaktır. Yaşlı tutsak, bu bakımsız bağın içindeki yıkık kulübeyi buldu. İçine girince kimse bir şey demedi. Ara sıra kasabaya inip yaşlılığına acıyanların verdiği ekmek paralarını toplayıp dönüyordu. On yıl daha geçti. Artık hiç gücü kalmamıştı. Hem bağ sahibi de artık onu istemiyordu. Nereye gidecekti? Ama işte, eskiden beri gördüğü rüyaları yine görmeye başlamıştı. Kırk yıllık bir rüya... Türklerin, Türk gemilerinin gelişi... Gözlerini kurumuş elleriyle iyice ovdu. Denizin gökle birleştiği yere baktı. Evet, geleceklerdi, kesindi bu, buna öylesine inanıyordu ki... Bu **paragraftan bulduğunuz fiilimsileri ayrı ayrı yazınız.(10p)**

6) Kasidenin bölümlerinin sadece adlarını yazınız ve hangi bölüm asıl bölümdür, o bölümü açıklamasıyla birlikte yazınız.(16p)

7) Aşağıda bırakılan boşlukları uygun biçimde doldurunuz.(10p)

- Gazelin ilk beytine, son beytine denir.
- Edebiyatımızda ilahi türü ile özdeşleşen sanatçımız'dir.
- Dil bilgini ve Türk sözlüğünün yazarıdır.
- Ömer Seyfettin, edebiyatımızda hikayeciliğinin öncüsü sayılır.

8) Aşağıda verilen dizelerin ölçüsünü, uyak(kafiye) ve redifini bulunuz.(5p)

Zeynep'in alı var, alı neylesin?
Al yanak üstüne şalı neylesin?
Bu âşıklık varken malı neylesin?

9) Aşağıda verilen ifadeleri Doğru/Yanlış durumlarına göre inceleyiniz.(5p)

Sav, sagu, koşuk ve destan sözlü edebiyat ürünleridir.	
İslamiyet öncesinde ozan ve şamanların çaldıkları müzik aletine kopuz denir.	
Dede Korkut Hikayelerinin yazarı Dede Korkut adındaki bilge kişidir.	
Kerem ile Aslı, kahramanlık konulu halk hikayelerindendir.	
Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konulan noktalama işaretine virgül denir.	

Not: Süreniz bir ders saatidir.
Başarılar dilerim.

Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni
.....

CEVAPLAR

1)Aşağıda verilen roman ilklerinin eser ve yazarlarını yazınız.(14p)

	ESER	YAZAR
İlk edebi roman	İNTİBAH	NAMIK KEMAL
İlk tarihi roman	CEZMİ	NAMIK KEMAL
İlk yerli roman	TAAŞŞUK-I TALAT VE FİTNAT	ŞEMSETTİN SAMİ
İlk çeviri roman	TELEMAK	YUSUF KAMİL PAŞA
İlk realist roman	ARABA SEVDASI	RECAİZADE MAHMUT EKREM
İlk köy romanı	KARABİBİK	NABİZADE NAZIM
İlk psikolojik roman	EYLÜL	MEHMET RAUF

2)Aşağıda verilen destanları ait oldukları milletler ile eşleştiriniz.(10p)

	DESTAN		MİLLET
A	Manas	C	Hint
B	Kalevela	F	Alman
C	Mahabarata	Ğ	Sümer
D	İgor	A	Kırgız
E	İlyada	K	İspanyol
F	Nibelungen	G	İngiliz
G	Beuwolf	B	Fin
Ğ	Gılgamış	L	İran
K	Le Cid	E	Yunan
L	Şehname	D	Rus

3)Aşağıdaki tabloda verilen cümlelerin özelliklerini verilen boşluklara yazınız. (20p)

CÜMLE	YÜKLEMİN TÜRÜNE GÖRE	YÜKLEMİN YERİNE GÖRE	ANLAMINA GÖRE
Bu işe uygun bir adam tanımlıyorum.	Fiil	KURALLI	OLUMSUZ
Yanında oturan ilginç adamı mı gözlemliyordu acaba bizim çocuk?	Fiil	DEVİRİK	OLUMLU
Senin baban, en yakın arkadaşımı çocukluğumda.	İsim	DEVİRİK	OLUMLU
Ayağı öküz ayağı gibi, göğsü ayı göğsü gibi tüylü, beli kurt beli gibi inceydi karşıımızda duran canlının.	İsim	DEVİRİK	OLUMLU
Karşıdakilerin hiçbirini sevmiyor değilim.	İsim	KURALLI	OLUMLU

4) Yoksul fare, koca ormanda hep korku içinde yaşarmış. Tilkiden korkar, kurttan ödü kopar, en çok da yaban kedisini görünce dehşete düşermiş. Bırakın bu yabani hayvanları, etrafında dal çıtırdasa yüreği ağzına gelir; korkudan bayılacak gibi olurmuş. Farecik, bu korkuya dayanamayacağını anlayınca ormanın kralı aslana gidip kendisini tüm korktuklarından korumasını istemiş. Fakat aslan, farenin ricasını hadsizlik olarak niteleyip fareyi kendi huzurundan kovmuş. Bu paragrafta bulunan isim tamlamalarını ve sıfat tamlamalarını ayrı ayrı yazınız.(10p)

YABAN KEDİSİ, FARENİN RİCASI YOKSUL FARE, KOCA ORMAN, KENDİ HUZURU

5) Bu, özgür bırakmak değil; sokağa, perişanlığa atmaktır. Yaşlı tutsak, bu bakımsız bağın içindeki yıkık kulübeyi buldu. İçine girince kimse bir şey demedi. Ara sıra kasabaya inip yaşlılığına acıyanların verdiği ekmek paralarını toplayıp dönüyordu. On yıl daha geçti. Artık hiç gücü kalmamıştı. Hem bağ sahibi de artık onu istemiyordu. Nereye gidecekti? Ama işte, eskiden beri gördüğü rüyaları yine görmeye başlamıştı. Kırk yıllık bir rüya... Türklerin, Türk gemilerinin gelişi... Gözlerini kurumuş elleriyle iyice ovdu. Denizin gökle birleştiği yere baktı. Evet, gelecekerdi, kesindi bu, buna öylesine inanıyordu ki... Bu paragraftan bulduğunuz fiilimsileri ayrı ayrı yazınız.(10p)

BIRAKMAK, ACIYAN, VERİDĞİ, KURUMUŞ, TOPLAYIP, ATMAKTI, GÖRDÜĞÜ

6) Kasidenin bölümlerinin sadece adlarını yazınız ve hangi bölüm asıl bölümdür, o bölümü açıklamasıyla birlikte yazınız.(16p)

NESİB/TEŞBİB, GİRİZGAH, MEDHİYYE, FAHRİYE, TEGAZZÜL, DUA
Medhiyye: Asıl bölüm. Övülecek kişi bu bölümde övülür.

7) Aşağıda bırakılan boşlukları uygun biçimde doldurunuz.(10p)

- Gazelin ilk beytinematla....., son beytinemakta..... denir.
- Edebiyatımızda ilahi türü ile özdeşleşen sanatçımız ...Yunus Emre.....'dir.
- ...Kaşgarlı Mahmut.... Dil bilgini ve Türk sözlüğünün yazarıdır.
- Ömer Seyfettin, edebiyatımızdaolay..... hikayeciliğinin öncüsü sayılır.

8) Aşağıda verilen dizelerin ölçüsünü, uyak(kafiye) ve redifini bulunuz.(5p)

Zeynep'in alı var, alı neylesin? a

Al yanak üstüne şalı neylesin? a

Bu âşıklık varken malı neylesin? a

Ölçüsü: 11Li hece ölçüsü

"al" tam kafiye

"ı neylesin" redif

9) Aşağıda verilen ifadeleri Doğru/Yanlış durumlarına göre inceleyiniz.(5p)

Sav, sagu, koşuk ve destan sözlü edebiyat ürünleridir.	D
İslamiyet öncesinde ozan ve şamanların çaldıkları müzik aletine kopuz denir.	D
Dede Korkut Hikayelerinin yazarı Dede Korkut adındaki bilge kişidir.	Y
Kerem ile Aslı, kahramanlık konulu halk hikayelerindendir.	Y
Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konulan noktalama işaretine virgül denir.	D